

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMO NARYS MYKOLAS MAJAUSKAS**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel.: (8 5) 2396959 El. p.: mykolas.majauskas@lrs.lt

Lietuvos Respublikos finansų
ministrui Viliui Šapokai

2018-11-13

Lietuvos Respublikos švietimo ir
mokslo ministrei Jurgitai Petrauskienei

DĖL MOKESČIŲ REFORMOS PASEKMIŲ JK STUDIJUOJANTIEMS LIETUVIAMS

Vasarą priimti mokesstinės sistemos pakeitimai sąlygos darbuotojo ir darbdavio mokamų mokesčių persikirstymą, ko pasekoje darbuotojų bruto darbo užmokestis didės 1,29 karto. Nors ir deklaruojama, jog šiuo mokesstinės sistemos pakeitimu siekiama mokesstinės sistemos aiškumo, darosi akivaizdu, kad pakeitimai yra pernelyg skuboti. Jungtinėje Karalystėje studijuojantiems lietuviams dėl šalyje galiojančios aukštojo mokslo finansavimo tvarkos reforma kelia nerimą, nes neigiamai įtakos jų galimybę gražinti studijų paskolą grįžimo į Lietuvą atveju.

Pagal dabar galiojančią tvarką, gyvenant JK, studijų paskolos turi būti gražinamos 30 metų, mokant po 9% nuo paviršio nuo nustatytos minimalios ribos, nurašant nesugrąžintą dalį. Jungtinėje Karalystėje riba šiuo metu yra £25 000 bruto metinio darbo užmokesčio.

Išvykus dirbti už JK ribų, paskola gražinama pagal JK Švietimo ministerijos (UK Department for Education) nustatytas atlyginimų ribas kiekvienai šaliai, nustatomas kasmet naudojant Eurostat kainų lygio indeksą.

Šiuo metu Lietuvoje metinė atlyginimo riba, nuo kurios būtų mokama už paskolą dirbant Lietuvoje yra £15 000 (€17 192) bruto metinio darbo užmokesčio.

Palūkanos nustatomos tokiu būdu: uždirbant iki minimalios ribos (£15 000) - UK Retail Price Index (RPI) / Jungtinės Karalystės kainų augimo norma. Uždirbant nuo £15 000 iki £27 000 – UK RPI + procentinė dalis pagal paviršį nuo £15 000 (iki 3%). Virš £27 000 – UK RPI + 3%.

Nors darbuotojų bruto atlyginimai ir kils 1,29 karto, tai kainų lygiui ir nustatytai minimaliai uždarbio ribai įtakos neturės. Esant tokiai situacijai, atlyginimų ribos, pagal kurias nustatomas mėnesinis ar metinis mokestis ir palūkanos bus peržengiamos gerokai anksčiau.

Remiantis galiojančia mokesčių sistema, į Lietuvą sugrįžęs absolventas, kurio bruto darbo užmokestis yra €1400/mėn. (€1064 neto), nemokėtų nieko, o paskolai galėtų dabartinės UK RPI palūkanos – 3.3%.

Tuo tarpu absolventas, kurio bruto darbo užmokestis yra €2700/mėn. (€2052 neto) už paskolą per mėnesį mokėtų €114 su 6.3% palūkanomis (3.3% + 3%).

Pritaikius priimtus mokestinės sistemos pakeitimus, žemutinė riba, nuo kurios reiktų pradėti mokėti už paskolą, būtų pasiekiami neto darbo užmokesčiui tesiekiant €900/mėn., skirtingai nei nuo €1089/mėn. į rankas pagal dabartinę sistemą. Tuo tarpu aukštutinė riba, su kuria būtų taikomos UK RPI palūkanos + 3%, būtų pasiekiami neto darbo užmokesčiui tesiekiant €1566/mėn. skirtingai nei nuo €1967 neto pagal dabartinę sistemą.

Taigi, dėl mokesčių perkėlimo darbuotojui ne tik smarkiai padidės už paskolą mokama dalis uždirbant tokį patį neto atlyginimą, bet ir gerokai anksčiau bus pasiekiamas aukščiausias, UK RPI + 3% palūkanų lygis. Dėl susikaupusių palūkanų tai ypač apsunks galimybę grąžinti paskolą net ir po kurio laiko pradėjus uždirbti gerokai daugiau.

Galiojant dabatinei mokestinei tvarkai, absolventas, kurio pirmasis neto darbo užmokestis siekia €2000, per 30 metų paskolos grąžinimo terminą sumokėtų apytiksliai €38,701. Tuo tarpu vien dėl mokesčių perkėlimo darbuotojui, realiai nekeičiančiam jo neto darbo užmokesčio, jo per 30 metų sumokama suma išaugtų iki €60,571, arba net 1.57 karto.

Lietuvai susiduriant su gilėjančios demografinės krizės padariniais, yra itin svarbu siekti sukurti kuo palankesnes sąlygas jauniems ir išsilavinusiems emigrantams sugrįžti ir pritaikyti savo žinias Lietuvoje. Yra akivaizdu, kad neapgalvotas mokestinės reformos pertvarkymas yra žingsnis priešinga kryptimi.

Kreipiuosi į Jus, ragindamas, atsižvelgiant į mokestinės reformos sukeltus padarinius studijuojantiems užsienyje, susisiekti su atitinkamomis Jungtinės Karalystės institucijomis ir užtikrinti, kad būtų koreguojamos Lietuvoje dirbančių JK universitetų absolventų atlyginimų ribos nuo kurių būtų reikalaujama išmokėti skolas ir būtų skaičiuojamos padidintos palūkanos.

Seimo narys

Mykolas Majauskas